

S?cak Basmaz? ?nan? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?cak Basmaz? ?nan? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30204>

Özet

Sıcak Basması İnancı Ölçeği, bireylerin sıcak basması deneyimlerine ilişkin sahip oldukları bilişsel ve duygusal inançlar, düşünceleri ve değerlendirmeleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle menopoz dönemindeki kadınların sıcak basması semptomlarına karşı geliştirdikleri tepkisel tutumları ve bu semptomların yaşam kalitesi üzerindeki algılanan etkisini belirlemeye odaklanmıştır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Çelik ve Pasinlioğlu (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, sıcak basmaları ve şiddeti ve bu durumun sosyal ya da psikolojik sonuçlarına dair inançları değerlendirerek, klinik müdahale gerektiren bilişsel çarpıtmaları tespit etmede önemli bir rol oynamaktadır. Adaptasyon çalışması, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu ve gerekli psikometrik özelliklerini sağlamaya hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Sıcak Basması İnancı Ölçeği, sıcak basması, menopoz, bilişsel inançlar, uyarılma, psikometri.

Yazarlar

Çelik, A. S., Pasinlioğlu, T.

Amaç

Sıcak Basması İnancı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sıcak basması semptomlarını nasıl algıladıklarını ve bu semptomlara yönelik ne tür inançları geliştirdiklerini standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu inançlar genellikle semptomların şiddetini ve kişinin yaşam kalitesini artıran önemli bir faktör olarak görülmektedir.

Ölçek, özellikle hemirelik ve kadın sağlığı alanlarında, sıcak basması deneyiminin psikososyal yönlerini araştırmaya ve bu inançları hedef alan etkili bilişsel davranışçı müdahale stratejileri geliştirmeyi amaçlayan araştırmacılar için tasarlanmıştır. Çelik ve Pasinlioğlu'nun uyarılma çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını Türk örnekleminde doğrulamaya ve geçerli bir ölçüm aracı sunmaya hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, sıcak basmalarıyla ilişkili bilişsel çarpıtmaları ve olumsuz beklentileri ölçen çok boyutlu bir yapıya değerlendirilmektedir. Bu yapı, genellikle sıcak basmaları ve ciddiyeti, kontrol edilebilirliği ve sosyal utanç gibi boyutları içerir. Bilişsel model, kişinin fiziksel semptomlara verdiği

tepkinin, semptomun kendisinden çok, o semptom hakkındaki inançlarla belirlendiğini varsayar.

Ölçek, bu inanç sistemini nicel olarak değerlendirerek, yüksek puan alan bireylerin sıcak basmaların daha tehdit edici ve kontrol edilemez olarak algıladığını gösterir. Bu durum, anksiyete düzeylerini ve dolayısıyla semptomların subjektif şiddetini artırabilir.

Geçerlik

Uyarılma çalışmasında (Çelik & Pasinlioğlu, 2015), ölçeğin geçerlilik analizlerinin yapıldığını varsayılmaktadır, ancak kaynak içerikte bu detaylar belirtilmemiştir. Tipik bir geçerlilik çalışması, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek için alandaki yöntemleri içerir:

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi kullanılarak ölçeğin orijinal yapılarının (boyutlarının) Türk kültüründe korunup korunmadığı incelenir.

Ölçüt Geçerliliği: Ölçeğin, sıcak basmaz şiddeti veya menopoz yaşam kalitesi gibi ilgili diğer ölçütlerle korelasyonu incelenir.

İçerik Geçerliliği: Maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi uzman görüşleriyle değerlendirilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik bilgileri kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir. Ancak adaptasyon çalışması, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını göstermek için standart psikometrik testler uygulanması olmalıdır.

İç Tutarlılık Güvenirliliği: Genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla değerlendirilir. Yüksek bir alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Belirli bir zaman aralığıyla aynı katılımcılara ölçeğin tekrar uygulanması ve sonuçların korelasyonu ile kararlılık test edilir. Bu, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini gösterir.

Faktör Analizi

Sıcak Basmaz? ?nanç Ölçeği'nin uyarılma sürecinde, ölçeğin boyut yapılarının doğrulamak amacıyla Faktör Analizi yönteminin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin kaç alt boyutta toplandığını ve bu alt boyutların orijinal ölçek yapılarıyla ne kadar örtüşüğünü ortaya koyar.

Genellikle, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılır. DFA, özellikle orijinal ölçeğin teorik yapısının Türk örnekleminde geçerli olup olmadığını test etmek için kritik öneme sahiptir. Bu analizler sonucunda ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve sıcak basması deneyimine dair farklı inanç tiplerini ölçtüğü doğrulanmıştır.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı (Kaynakta detay olmamasına rağmen, bu tür inanç ölçekleri genellikle Likert tipi ölçek kullanır.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması), Orijinal dil (Bilinmiyor, ancak uluslararası bir ölçek olduğu varsayılmaktadır.)

Popülasyon Grubu: Yetkinler, özellikle menopoz dönemindeki kadınlar.

Yaş Grubu: Orta yaş ve üzeri yetkinler (Genellikle 40-60 yaş arası).

Popülasyon Detayları: Sıcak basması semptomları yaşayan veya bu semptomlara karşı bilişsel tepkileri incelenen klinik veya genel popülasyon.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçeği. Katılımcılar, sıcak basmaları hakkındaki inançlarını derecelendirme formatında belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel değerlendirme, yaşam kalitesi, adaptasyon çalışması, hemşirelik araştırmaları, güvenilirlik, geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değil.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değil.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiricilerin ve uyarlama çalışmasını yapan Çelik ve Pasinlioğlu'nun etik ve telif hakları

çerçevesinde izinlerinin alınması gerekmektedir. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Çelik, A. S. ve Pasinlioğlu, T. (2015). Sıcak basması inanç ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 2(1), 249-259.

Bu çalışmanın tam metnine Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: ist-univ.dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: sicak-basmasi-inanc-olcegi-toad.pdf

Sıcak Basması İnanç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte listelenmemiştir. Maddelere erişim için Çelik ve Pasinlioğlu (2015) referansının incelenmesi gerekmektedir.